

4.kap.: Samotné uvedenie ekonomiky po kapitalizme do praxe

Ponechajme teda rozhodovanie o tom, ako bude vyzerat' spoločnosť, na jednotlivé štáty, národy, regióny, dokonca až na miestne samosprávy. Dôležité je, že v praxi sa budeme držať tých troch zásadných kritérií tvoriacich tri črty **ekonomickej demokracie**. *Teda, aby to bolo celospoločenské alebo kolektívne vlastníctvo výrobných prostriedkov, aby to bol vzájomne výhodný, teda férový obchod a trh a aby to bola zásada vytvárania verejných investícií a kontrolovania účelu verejných financií v systéme verejných bánk.*

Už v „Otázkach modelovania...“ som uvádzal, že nik azda nestojí o to, aby sa teraz stúpenci rôznych teoretických smerov a rôzne filozofické školy dohadovali, či bude lepšie začať nejakú formu transformácie od globálneho kapitalizmu v jednej krajine a postupne krajinu po krajine meniť, alebo či sa vytvorí zlomový moment prechodu celej globálnej spoločnosti na svet po kapitalizme, s črtami *ekonomickej demokracie*. Ak už viac nechceme vytvárať ozbrojené konflikty plynúce vždy hlavne zo zmanipulovania nás a z nepochopenia, nekomunikácie medzi ľuďmi, mali by sme predovšetkým chápať, že len a len jednotlivé štáty, regióny, obce a ich obyvatelia si musia uvedomiť, čo bude onedlho pre ne lepšie. Nech si na každej úrovni vytvárajú svoje funkčné usporiadanie a predovšetkým proces transformácie od *kapitalizmu* do postkapitalistickej spoločnosti na báze črt *ekonomickej demokracie*.

Práve preto bolo dôležité v Intermezze II vysvetliť, ako vlastne funguje makroekonomika sveta a štátu. A takisto v Intermezze I. bolo dôležité definovať, kto bude asi hybnou silou spoločenských a politických zmien.

V mikroekonomike môžeme samotný vzorový model, pilotný projekt *podniku* či *organizácie* v *ekonomickej demokracii* skonštruovať, komunikovať, zdieľať a spustiť do funkčného stavu hneď, súvisí to len s ochotou na organizačnej či miestnej úrovni v určitých krajinách rozbehnúť to.

Máme teda štyri úrovne zásahu a teda uplatnenia zásad ekonomiky po kapitalizme (ekonomickej demokracie) v praxi.

Prvou úrovňou je výrobná – produkčná hospodárska organizácia vo forme kolektívu, zamestnaneckej samosprávy, organizácie práce založenej na spolupráci a spoločnom spravodlivom rozhodovaní o činnosti organizácie a rozdelení hospodárskeho výsledku firmy, podniku.

Druhou úrovňou je spolupráca na úrovni obec až kraj – teda komunitná až regionálna spolupráca, tvorba dodávateľských okruhov, kooperácia a špecializácia medzi jednotlivými zamestnaneckými samosprávami, vytváranie spoločného združovania zdrojov a to nielen finančných prostriedkov. Tu je dôležité využitie poznania miestnych zdrojov pre produkciu a zručností a kvalifikácie miestnych obyvateľov.

Tretou úrovňou je tvorba celoštátneho modelu usporiadania výrob, služieb, infraštruktúry k hospodárskemu životu na báze celospoločenského vlastníctva. Toto vlastníctvo ideálne bude spravované zamestnaneckými samosprávami – kolektívami, ktoré majú v držbe štátny, čiže celospoločenský majetok, alebo sú kolektívnym vlastníctvom riadiacim sa produkciou podľa požiadaviek trhu i podmienok definovaných potrebou celej spoločnosti. Sem patria i tie tak spochybňované energetické podniky alebo spravovanie vodných zdrojov, takisto držba strategických výrob, služby celospoločenského významu.

Zo súvislostí medzi štátnym, teda celospoločenským vlastníctvom výrobných prostriedkov a národného bohatstva a jeho tvorbou i spravovaním jednoznačne vyplýva, že tu ide *o národohospodársky pohľad* na hospodárstvo ohraničené pôsobnosťou republiky, teda dodnes existujúceho *národného štátu vo svojich hraniciach, teda pre spoločensvo obyvateľov – občanov danej republiky a pre ekonomiku danej krajiny definovanej štátnym účtom, štátnym rozpočtom a národnými makroekonomickými ukazovateľmi.*

Áno, tu sa odohráva na novej úrovni rehabilitácia národného hospodárstva ako systému ekonomického celku ohraničeného štátnymi hranicami, štátnou príslušnosťou k danej republike, dokonca spoločným jazykom, kultúrou, históriou a často i vlastnou menou, respektíve vlastným finančným a právnym systémom definovaným z ústavy danej republiky.

Napriek tomu, že napríklad už dnes Slovenská republika nemá vlastnú menu, stratila svoju finančnú i legislatívnu suverenitu a je v mnohých právnych a hospodárskych otázkach podriadená vyššiemu integračnému celku, ktorým je Európska Únia, stále je *Slovenská republika ohraničeným územím s vlastným obyvateľstvom a rečou, takže je možné ju definovať aj klasickým kategorizovaním teórie svetovej ekonomiky ako NÁRODNÝ ŠTÁT.* Z toho potom vyplýva, že aj na tejto úrovni, pre Slovensko definovanej ako *úroveň národného štátu*, môžeme definovať vysoko efektívne uplatnenie troch črt ekonomickej demokracie do okamžitého konsolidovania ekonomiky Slovenskej republiky a už len to bude revolučným činom, pričom nepredpokladám žiadne rozvinutie akýchsi nepokojov, násilia či politických a spoločenských kríz.

Pri dodržaní tých troch základných princípov ekonomickej demokracie, teda tvorby zamestnaneckých samospráv vo výrobnej a ekonomickej sfére, premene finančného systému na verejný a vytvorenie zásad spravodlivého a vzájomne výhodného obchodovania na Slovensku, bude dosiahnutá úplná úroveň kontroly a regulovania udržateľnosti celospoločensky nutných produkcií, služieb a infraštruktúry Slovenskej republiky na takej úrovni, akú importované liberálne teórie a vajatania o „neviditeľnej ruky trhu“ nedokázali zabezpečiť.

Štvrtou úrovňou je nadkontinentálna a priamo celosvetová úroveň rozšírenia ekonomickej demokracie ako dominantného spoločensko-ekonomického zriadenia po celej planéte. Táto úroveň nemá svoju jedínú centrálu a je decentralizovaná pri dodržiavaní zásad kooperácie, teda spolupráce a špecializácie v určitých vzájomne výhodných hospodárskych činnostiach (deľba práce). Tu na 4. úrovni sa až naplní dokonale zásada vzájomne výhodného trhu – teda férového, korektného a nekoristiaceho na úkor iných krajín či iných spoločentiev.

Rovnako tu sa prejaví možnosť dokonalej a podľa spoločenských i hospodárskych zásad uskutočňovanej alokácie – teda umiestňovania verejných investičných zdrojov idúcich od celosvetového investovania cez celoštátne až po regionálne-obecné a ponúkajú investícií jednotlivým samosprávam na miestnej úrovni.

Pretože o tej základnej úrovni – o prvej úrovni a teda o podnikoch vo forme kolektívnych samospráv zamestnancov – členov družstiev, o demokratických podnikoch, už bolo popísané veľa a najmä v knihe „Coopindustria – podnik fungujúci na princípe zamestnaneckej samosprávy“, ozrejmíme si predovšetkým tú štvrtú, celosvetovú úroveň a jej stav v súčasnosti.

4.3. Druhá až prvá úroveň – organizovanie a tvorba podniku

4.3.1. Čo je demokratický podnik

4.3.2. Demokratický podnik podľa princípov ekonomickej demokracie

4.3.3. Národný podnik dnes

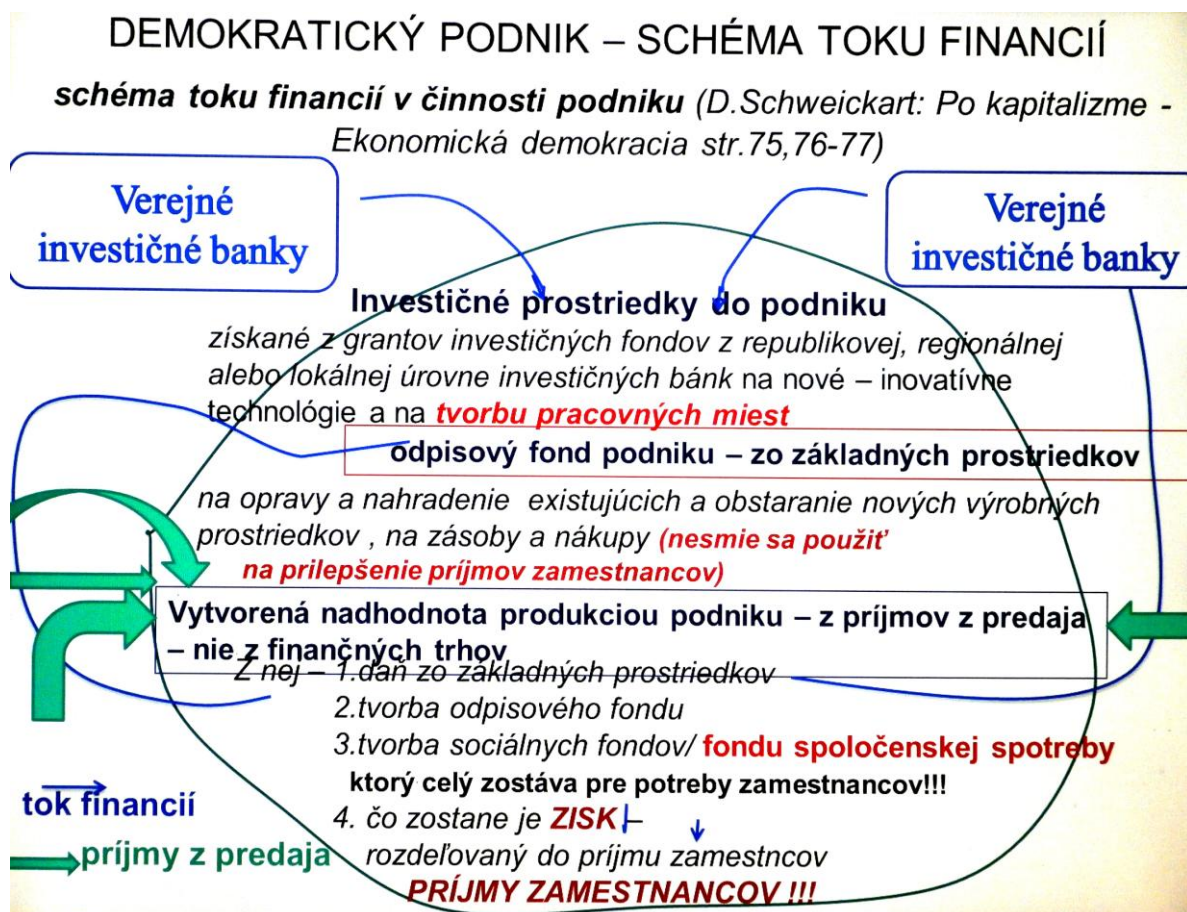

schéma použitá pôvodne už v knihe Coopindustria –dôležité finančné toky nekapitálového podniku